

Hjälp barn med dubbelt medborgarskap att resa mellan länder

Resolutionsmottagare:

Justitiedepartementet

Problemformulering

Ett antal länder i världen tillåter inte dubbelt medborgarskap. Detta kan leda till stora problem, framför allt för utlandssvenska barn. Även om problemet inte ligger i den svenska lagstiftningen utan i det lokala landets lagstiftning är detta en utmaning för många eftersom barnen förlorar sin svenska rätt att själv välja medborgarskap när de är tillräckligt gamla.

Ett exempel på land som inte tillåter dubbelt medborgarskap är Kina. Barn födda till antingen kinesisk mor eller kinesisk far blir automatiskt kinesisk medborgare. Utifrån svensk lagstiftning blir de samtidigt automatiskt svenska medborgare. Kina tillåter dock inte dubbla medborgarskap vilket sätter barnen i en besvärlig situation: Kina tillåter inte att kinesiska barn lämnar landet på ett utländskt pass utan kräver att de söker ett kinesiskt pass och har ett giltigt visum till en slutdestination.

Sverige å sin sida tillåter inte utfärdande av Schengenvisum i det kinesiska passet då dessa barn även ses som svenska medborgare. Eftersom det inte går att göra både de kinesiska och svenska myndigheterna nöjda blir detta ett moment 22: barnen hamnar i situationen att de har två pass men tillåts inte att resa ut ur Kina av ovan nämnda skäl.

Idag behöver dessa familjer hitta kortsiktiga lösningar: Enklast är att inte ta ut eller inte använda svenskt pass och i stället resa över ett tredje land där kinesiska medborgare inte behöver visum i förväg, exempelvis Thailand (har visa on arrival).

Möjlighet finns även att inte göra en bostadsregistrering (en så kallad Hukou) och ansöka om ett separat resedokument i Kina (ska inte förväxlas med pass), men det råder stor skillnad mellan hur myndigheter informerar och hanterar detta. Det finns även regionala skillnader som skapar förvirring.

En annan möjlighet är att säga upp det kinesiska medborgarskapet, men då familjen är boende i Kina medför det nackdelar som oförmåga att ärva land och att komma in i skolsystemet. Internationella skolor är dyra, då de kostar ca 200 000 - 300 000 SEK per år redan från förskolan. Barnen får inte heller bo och arbeta i Kina efter 18 års ålder eftersom det krävs en bachelor plus två års relevant erfarenhet och ett jobberbjudande för att kvalificera sig för ett arbetstillstånd.

Det blir även svårare att säga upp ett medborgarskap då kinesiska myndigheter inte uppmuntrar det.

Ett flertal föräldrar har under det sista året ansökt om att säga upp det svenska medborgarskapet för sina barn för att kunna få dem att resa ur landet. Förhoppningen är att barnet kan söka tillbaka det svenska medborgarskapet senare.

Länder som Frankrike, Belgien, Italien, Slovenien och Schweiz utfärdar visum i kinesiska pass till sina medborgare för att de skall kunna resa ur Kina. Storbritannien har löst det genom att barnet kan ansöka om ett "Temporary Suspension of Citizenship" och USA utfärdar ett så kallat Proforma Visa. I dessa fall behövs visumet för att barnen ska kunna resa *ut ur* Kina, och sedan kan man resa in i hemlandet på hemlandets pass.

Sverige, Österrike och Tyskland utfärdar inte något liknande för sina medborgare.

Lösningförslag

Justitiedepartementet uppmanas att se över möjligheten att införa Proforma Visa och/eller Temporary Suspension of Citizenship till de medborgare som påverkas av denna regel så att svenska barn inte blir oförmögna att resa ur Kina hem till Sverige.